A°. 1834. No. 89.

DONDERDAG DEN 6den NOVEMBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

SCHEEPS - TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 31sten October, het Schip *Nicolaas Witsen*, Kapt. F. Lange; Passagier: de Heer *S. A. Wittering*.

Den 1sten dezer, het Schip *Atalanta*, Kapt. C. Meyer; Passagier: de Heer *Carl Kaufmann*.— Beiden van Amsterdam.

In Texel gearriveerd: Den 25sten Augustus, het Schip Susanna Maria, Kapt. J. F. Spiekelberg. — Den 28sten, het Schip Godefrida, Kapt. H. Wittebol.— Beiden van hier.

BURGERLIJKE STAND.

Gedurende de maand October 1834 zijn geboren:

Van het Mannelijk geslacht, 16 personen.
» » Vrouwelijk » 11 »
27.

Levenlooze, van beide kunne, 3.

OVERLEDEN:

Van het Mannelijk geslacht, 10 personen.
» » Vrouwelijk » 5 »
Gehuwd, 1 paar. 15.

TE PARAMARIBO OVERLEDEN GEDURENDE DE MAAND OCTOBER 1834.

Den 1sten, *Henrij Felix Opperdoes*, oud 13 jaren, 10 maanden en 15 dagen.

Den 2den, *Josua Hiskias Arrias*, oud 32 j.

De 4den, *Marcus Mauritz*, zoon van *Henrietta Elisabeth Wilhelmina Karg*, oud 5 d.

Den 5den, *Esschel Schmidt*, oud 26 jaren, aan Boord van het Koopvaardij-Schip *Alexander*.

Den 7den, *Labio* van het Land, oud 55 j.

Den 9den, *Jacob Alexander Fortuin van Cordova*, oud 52 jaren.

Den 11den, *Jean Joachim Gillion Chateau*, zoon van *Petronella Tournier*, oud 20 jaren, 3 maanden en 15 dagen.

Den 12den, *Christiaan Hendrik* van *Esther Francina* van *Pietersen*, oud circa 53 jaren.

Den 13den, *Martina van der Schaaff*, oud 84 jaren.

Idem, *Catrijntje* van *Dobé*, oud 60 jaren.

Den 14den, *Blanka* van *Isabella* van *Brandon*, oud 65 jaren.

Den 17den, *Matthias Oehlers*, oud 44 jaren.

Den 27sten, *Johan Hendrik Kuijper*, oud 24 jaren.

Den 30sten, *Sophia Coster*, geb. *Simons*, oud 47 jaren.

Den 31sten, *Rebecca Rammers*, oud 46 j.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

(*Uittreksels uit de Hollandsche Couranten tot en met 18 September 1834.*)

NEDERLANDEN.

Haarlem, 12 *September*. In de thans ontvangene Javasche Couranten tot 24 Mei vindt men een berigt van Soerabaya, inhoudende, dat de particuliere schoener *Iris* den 11den April, bij het eiland Gilboang, ten noorden van straat Balie, was slaags geweest met 17 roovers vaartuigen, welke zij echter was ontkomen. Een ander vaartuig, denkelijk de engelsche schoener *Gem*, naar van-Diemensland bestemd, was in die zelfde wateren door de roovers vermeesterd, doch te Soerabaya was terstond bevel gegeven, om deze laatsten te vervolgen, en de schoener, zoo mogelijk, te hernemen. — Voorts leest men in de genoemde Couranten het volgende:

» De voortdurende pogingen van het gouvernement, om de talrijke zeeroovers van Tobello en Mengindanao tot een ordelijk leven terug te brengen en door onderhandelingen te overreden om zich, onder 's gouvernements bescherming, op het onbewoond, maar vruchtbaar eiland Tanah Sampea, nabij Saleyer, te vestigen, schijnen, allengs, met een gunstigen uitslag bekroond te zullen worden. Ook de vorsten van het eiland Sumbauwa werken daartoe, onder de doelmatige leiding van den gezaghebber te Bima, *C. H. Steyns*, ijverig mede, voornamelijk door het bezigen van geweld tegen de roovers, die, aan geene vertoogen gehoor gevende, de zee blijven onveilig maken.

» Eene magt, bestaande uit 38 praauwen van Bima en 74 van Sumbauwa, de eersten onder bevel van den genoemden gezaghebber, en de laatsten onder dat van prins *Kalie Balla*, is tot het gemelde doel onlangs in zee gestoken, koers stellende naar het eiland Sumadan, met dat gelukkig gevolg, dat weldra negen rooversvaartuigen, aanvankelijk door de Sumbauwsche praauwen, en vervolgens gezamenlijk met die van Bima, werden aangetast en na een hardnekkig gevecht volkomen vernield; vier daarvan zijn genomen en de overigen verbrand, terwijl daardoor tevens 42 gevangenen uit handen der zeeroovers verlost en in vrijheid gesteld zijn. Volgens de verklaring van een hunner zou ook *Daing Mangassing*, van het eiland Boneratte, die thans in dienst van het gouvernement is, met acht vaartuigen, op de hoogte van Lambok, met de zeeroovers zijn slaags geweest en een hunner praauwen hebben genomen.

» Nagenoeg gelijktijdig met de bovenvermelde expeditien zijn ook door den Sultan van Linga en den Radja *Moeda* van Riouw een vijftigtal gewapende vaartuigen uitgerust, welke, benevens drie gouvernements kruispraauwen, na eenen vergeefschen togt naar de Carimon-Eilanden, de aan de monding der rivier van Indragiri goed versterkte zeeroovers, zoo van den zeekant als aan land, gedurende drie dagen, hevig hebben bestreden, en zich niet alleen van de sterkten, de aanwezige praauwen en het voorhanden zwaar geschut, maar ook van acht der voornaamste zeeroovershoofden meester hebben gemaakt, van welke laatsten drie, waaronder het illanonsche hoofd *Radia Mergong*, dadelijk gevonnisd en te Linga ter dood gebragt zijn; terwijl de vijf overigen tot levenslangen dwangarbeid in de ketting zijn verwezen." (*Haarl. Courant.*)

FRANKRIJK.

Parijs, 14*den September*. Gisteren zijn langs buitengewonen weg hoogst belangrijke berigten uit Madrid ontvangen. Het ministerie had inderdaad, gelijk men zien zal, eene nederlaag bekomen.

Madrid, 5 September.

De gisteren in de Kamer der Procuradores opgerezen discussie is geëindigd met eene in de zitting van dien dag door de Minister ondervonden nederlaag. Ondanks de pogingen van het gouvernement hebben 57 tegen 55 stemmen de vrijheid der drukpers doen zegevieren. Het verwonnen ministerie heeft deszelfs waardigheid niet weten te bewaren, hebbende de Heer de Toreno eene verbolgenheid aan den dag gelegd, welke hem in de oogen van wijze mannen moet benadeelen. Niet te vreden van bij de eerste stemming het onderspit te hebben gedolven, heeft de Heer de Toreno, die waarschijnlijk hoopte de Kamer tot inkeer te zullen brengen, er op aangedrongen dat er nominale stemming zoude plaats hebben. Deze voorslag scheen de Kamer te mishagen, en zelfs de leden van het bureau betoonden hun misnoegen deswege.

Met verbazing heeft men opgemerkt, dat de Heer Moscoso, wiens tegenwoordigheid aan het ministerie eene stem meer zoude hebben geleverd, in die beslissende zitting niet was verschenen. Zijn afwezen wordt toegeschreven aan oneenigheid met een zijner ambtgenooten, ten gevolge van de stemming over de belasting van St. Jago. Sommigen meenen dat dit misverstand zoo ernstig is, dat hetzelve weldra eene ministeriele verandering zal na zich slepen. De stemmingsuitslag van heden zoude dien maatregel zeer wel kunnen verhaasten. De oppositie truimfeert, en heeft uit hare overwinning eene buitengewone kracht verkregen.

Het ontwerp der kommissie van financien schijnt almede vastgesteld te zijn, en de meerderheid is zeker, 5 tegen 4. In de aanstaande week zal de rapport worden uitgebragt. De sedert 1823 aangegane Leeningen zullen vernietigd en de schuld der Cortes zal in haar geheel erkend worden. De sekretaris der kommissie, de heer Carasco, is thans bezig met de overschrijving van dit document, hetwelk den 7den bepaaldelijk aan de kommissie zal worden voorgelezen.

Het Gouvernement verkeert in eenen waarlijk neteligen toestand. De oppositie maakt sterke vorderingen en het Ministerie verliest daarentegen met iederen dag meer grond. Men keurt algemeen de financiele knoeijerijen van den Heer de Toreno af, wiens operatien met den Heer Ardum gehekeld worden.

De Ministers zullen dezen eigen avond raadvergadering houden; het is noodeloos te zeggen, dat het besluit der Kamer de hoofdzaak, en welligt het eenige onderwerp der overwegingen van den raad zal uitmaken. Het schijnt dat de aandacht der Kamer zich binnen kort op eene kwestie van hoog gewigt zal vestigen; er zal namelijk een voorstel worden gedaan opzigtelijk de nationale goederen. De Kamer der Procuradores, die met iederen dag meer vastheid verkrijgt, en wier parlementaire bedrevenheid snelle vorderingen maakt, zal, naar het zich laat aanzien, eene groote rol spelen.

Parijs, 15*den September*. De *Courrier Français* bevat het volgende uitvoerige artikel, hetwelk nopens de gesteldheid der Spaansche aangelegenheden een vrij duidelijk begrip geeft:

Wij ontvangen uit Madrid de volgende omstandige bijzonderheden betreffende de respectieve gesteldheid der Regering en der Cortes. Het Kabinet gaat uiteen: twee Ministers, de Heeren Moscoso en Fagueroa, worden door de Heeren Martinez en Toreno beschuldigd van niet met behoorlijke geestkracht het ingeslagen pad te blijven bewandelen, en het was met het doel om hun ontslag te bewerken, dat de raad, sedert het sluiten der zitting van den 5den tweemalen vergaderd is geweest. Martinez en Toreno willen volstrekt niet aftreden, en zullen daartoe niet besluiten dan wanneer zij genoodzaakt zijn zullen. Daar intusschen deze Ministers, hunne vorige gevoelens bijna geheel afzwerende, verklaard hebben *met de vrijheid der drukpers niet te willen en niet te kunnen regeren*, gelooft men dat zij met alle kracht de toepassing der aangenomene beginselen zullen bestrijden. Er blijft dus slechts te weten over hoe lang deze tegenstand voortduren, en hoe de worsteling eindigen zal.

De oppositie wordt in de Kamer der Procuradores dagelijks sterker. Van de 120 tegenwoordige afgevaardigen kan het ministerie bepaaldelijk slechts op 35 tot 40 stemmen rekenen, omdat deze van mannen zijn die aan hetzelve door posten als anderzins verbonden zijn. Zeer zeker zoude het ministerie een gelijk aantal onafhan-

kelijke stemmen bekomen hebben, indien het de beweging slechts in de hand had willen werken; maar thans kan het naauwelijks over de helft beschikken, want onder de 55 stemmen, die het ministerie in de zitting van den 5den ondersteund hebben, noemt men zes of zeven Afgevaardigden, die geenszins ministeriëel willen genoemd worden en zulks luide verklaard hebben. Hunne stem was bij hen het gevolg hunner eigene gevoelens op het stuk van drukpers-vrijheid, en geenszins van de redeneringen van den Heer Toreno.

De Kamer der Proceres telt ongeveer 80 aanwezige Leden, onder welke het Ministerie zich gevleid had ten allen tijde eene sterke meerderheid te hebben. En dit is weder eene van deszelfs dwalingen: er is onder de Proceres weinig talent, en een volstrekt gemis van die geestkracht, zonder welke een aristokratisch ligchaam zich nimmer in eenen tijd van revolutie handhaven kan. Deze Spaansche Grandes, deze Bisschoppen zullen met al hun vermogen de privilegien verdedigen, maar eindelijk zwichten, zoo als zij thans reeds door het gevoel hunner zwakheid toegeven; er zijn geene tien onder hen, die aan dit Ministerie meer dan eenig ander gehecht zijn, of vooral die kracht genoeg bezitten om het te verdedigen. De aanhangers van Don Carlos, die Leden zijn dezer Kamer of invloed op dezelve uitoefenen, zijn niet door den Heer Martinez de la Rosa gewonnen, zoo als deze Minister zich vleide, en al hetgeen hij in de zaak der vervallen verklaring gewonnen heeft, is, dat hij eenige personen gekompromitteerd heeft, geenen heeft hij aan zijn zoogenaamd stelsel verbonden.

De vorderingen van den volksgeest te Madrid zijn hoogst opmerkelijk. Alle de standen der burgerij geven met des te meer kracht liberale denkbeelden te kennen als het gouvernement zich beijvert om dezelve te bedwingen; en de andersdenkende zijn zeer zeldzaam. Van af de vereenigingen der werklieden en nationale garden tot zelfs bij lieden van hooge kringen der maatschappij, uit men zich sterk tegen het door weinige personen geopperde ongerijmde denkbeeld, om het Spaansche volk in voogdijschap te klemmen en hetzelve al deszelfs vrijheden te onthouden, onder voorwendsel dat het nog niet rijp genoeg is om daarvan een behoorlijk gebruik te maken. Men hoort niets dan beschuldigingen tegen de Ministers dat zij zich door vreemden invloed laten besturen. Inzonderheid treft deze beschuldiging den Heer de Toreno, op wien een oogenblik de hoop der patriotten was gevestigd, en die verre van aan zijnen ambtgenoot het krachtdadige besluit mede te deelen, hetwelk hij voornemens was uit te brengen, nu ook al de valsche combinatien daarvan heeft te verantwoorden. Den Heer Martinez de la Rosa verwijt men mede den Heer Persil in eenen zijner hatelijkste maatregelen te hebben willen navolgen. Hij heeft namelijk een bevelschrift tegen de openbare uitroepers afgekondigd. Deze daad is des te willekeuriger toegeschenen naardien dezelve niet van zijn ministerie had moeten uitgaan.

Met al de voornaamste steden des Rijks is het even zoo gesteld als met de hoofdstad. Men verwacht vandaar verzoekschriften te zien aankomen, die in eenen geest van ruime hervorming zullen zijn gesteld en de noodzakelijkheid zullen betoogen om aan Spanje duurzame instellingen te verleenen. Kadix en Saragossa worden genoemd alles hebbende, bij gevormde Staatkundige vergaderingen, deze onderwerpen in overweging gesteld; er wordt gesproken van aan onderscheiden Afgevaardigden uit de oude Leden der Cortes gegeven speciale lastbrieven, welke leden als gevaarlijke heethoofden bekend stonden, en die thans de hoop der verstandige patriotten van alle kleur schijnen te regtvaardigen. De pogingen der Carlisten, de verschijning van benden in onderscheiden provincien, enz. worden algemeen geweten aan de traagheid der regering, en indien deze staat van zaken nog slechts weinig tijds aanhield, zoude het niemand verwonderen eenen algemeenen kreet van afkeuring tegen het gouvernement te zien opgaan.

Naar luid van de ons toegekomen berigten stellen de verlichte liberalen van Spanje niet meer vertrouwen in het Fransche *juste milieu*, dan in het hunne, en beschouwen zij den invloed van het kabinet der Tuilerien op het Hof en den raad als de oorzaak van al de onaangenaamheden. In weerwil van al zijne bekwaamheid, kan het den Heer de Rayneval niet gelukken zijne langdurige vereeniging met de Heeren d'Oubril, Brunetti en Liebermann te doen vergeten; al zijn streven om den Heer Zea in het staatsgezag te doen blijven, zijn mede vruchteloos geweest, en hij kan thans niet doen gelooven, dat zijne Staatkundige beginselen zouden veranderd zijn; indien Mijnheer de Ambassadeur overigens instructien bezat van eenen aard, om de partij der Constitutionneelen gerust te stellen, zoude hij ongetwijfeld zorgen de door geheel Madrid heerschende gevoelens niet te kwetsen, noch met de Ministers tegen de vrijheid der drukpers te velde te trekken. Hij zoude alsdan niet de Fransche drukpers een *ware geesel* noemen, welken *zijn Hof* zich zooveel mogelijk beijvert om te keer te gaan, tot dat het zich eindelijk geheel van haar zal kunnen ontdoen.

(Nieuwe Amst. Court. en Alg. Handelsblad.)

ADVERTISSEMENTEN

Alzoo D. G. NEIJ als Gemagtigde van MARIA van J. W. BOON, zich bij requeste aan de Commissie tot de zaken van de *Nieuwe Wees - Kurateele - en Onbeheerde Boedel Kamer*, heeft geaddresseerd; verzoekende de overgave van de Boedels wijlen HENDRIK CHRISTIAAN KARNAR en CHRISTIAAN ADRIAAN HENDRIK KARNAR, als daartoe vermeenende geregtigd te zijn op grond, als de eenige naaste bloedverwante, die er van de beide opgenoemde overledenen personen zoude bestaan.

Zoo wordt door mij ondergeteekende, als daartoe geautoriseerd, zulks ter kennis van belanghebbenden gebragt, om wanneer tegen deze overgave wettige verhinderingen bestaan mogten, dezelve binnen den termijn van *zes* weken na heden, aan de Commissie in te zenden. (43423)

Paramaribo den 3 November 1834.

De Scriba van de Commissie,
R. GOLLENSTEDE.

De bij vorige Couranten geannonceerde verkoop van de Plantaadje *KLEIN LUNENBURG*, met de daarop staande *GEBOUWEN*, en *zes* aan denzelven verbondene koppen *SLAVEN*, zal alsnu plaats hebben op HEDEN, des namiddags om *vier* uren, ten huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER, alwaar de inventaris en bewijzen van eigendom ter *visie* liggen. (44747)

Paramaribo den 6 November 1834.

H. G. ROUX qq.
F. W. WERLE qq.

De ondergeteekende verzoekt hare Debiteuren nogmaals tot voorkoming van geregtelijke vervolgingen, hun verschuldigde te komen of laten voldoen, ten einde daardoor in staat gesteld worde, hare verpligtingen na te komen. — Tevens biedt zij ter verkoop tegens civile prijzen, (mits *kontant*) Stukgoederen, Aardewerk en meer andere Goederen. (43411)

Paramaribo den 6 November 1834.

D. P R E T,
Geb. BURGER.

Op aannemelijke voorwaarden wordt te KOOP aangeboden: het *HUIS* en *ERF* gelegen aan de *Heere Straat*, aankomende de ondergeteekende. (44746)

Paramaribo den 5 November 1834

COBA van LABADIE.

GEBROEDERS VAN GELDER

Hebben ontvangen met de laatste Schepen, en bieden te koop aan:

Fijne Engelsche en Hollandsche Mans-Jongens- Dames- Meisjes- en Kinder Schoenen *dikke waterproef dito*, Mans en Jongens Engelsche Hoeden, Dames en Meisjes dito met Pluimen en Veren, Dril, Jaconets, Cambricks, Schots Batist, Printers, Meubel Chits, Streep, Boet, Osnabr. Linnen, Siamoizen, Neger Hoeden, Schotsche Mutsen, wollen- en gestikte Deken, Paraplui en Parasols; een assortiment Engelsch Pleet- Blik- en Bronswerk, bestaande in: Kandelaars met Stulpen, Flesschen- Bakken, Inktkokers, Thee Machines, Chocolaad- en Water Kannen, Schotel Dekkers, Koffij-Trommels en Geld dito. Filtreer Koffij Kannen, Drankstellen, Olie en Azijn dito, patent Kurkentrekkers, Presenteerbladen, Papegaai Kooijen, Britt Metal Koffij- en Thee Serviesen, Tafel-Lampen van 1, 2, 3 en 4 lichten, Tuingieters, Nesten-Trommels, fijne Tabak-Thee- en Ombre Dozen, Chaisetuigen, Zadels, enk. en dubb. Toomen, patent Lantaarns, koperen Kandelaars en Boellantaarns, vergulde Porceleine Thee Serviezen, bouillon Koppen, Lampet Kannen, en Boterpotten, fijne Tafelmessen en Vorken, Schrijfkistjes en Scheerdozen, elegante Pendules, Verrekijkers, Reiskoffers en dito Zakken, Chacots, Degens, Dragons, Sjerpen en andere Militaire benoodigheden, Schrijfbehoeften, Visschersgaren en Lijnen, Spijkers, Houweelen, Molder- en Delfschoppen, Geelhegte en Dulhouwers, Kraan en Kraszagen, Dommekrachten, Boote- en Ponte-dreggen, IJzerenpotten, Suikerlepels en Schuimers, Koffij Zeeften, Slijpsteenen, Brandstaven, Brouwwerk en andere Plantaadje behoeften, Verfwaren, een assortiment Engelsche IJzer en Koperwaren, waaronder Timmermans- Schrijnwerkers- Beeldhouwers- Kuipers- Metzelaars- Smids- en Schoenmakers Gereedschappen, Jagt- en Kommando Geweren, fijn Buskruid en Hagels, Bristol Suikerkalk in potten, versche Zalm in doosen, en meer andere Goederen.

(44704)

Js. JONGENEEL

Heeft per de laatste Schepen ontvangen, en biedt tot civile prijzen te koop aan:

Versche Provisien, Mans- Vrouwen- en Kinder Schoenen, dito Hoeden, dito Kinder Kastore met en zonder Pluimen, Dames onopgemaakte Mutzen, fijne Mans en Vrouwen Koussen, Pruimedanten, Anijszaad, zoete en bittere Amandelen bij 't pond en in stoopen, Joosjes- Congo- en Hesant Thee, Lampglazen en Kousjes, best Schrijf-Inkt, Schrijf-Pennen, doosjes Ouweltjes, gedrukte Wissels en Cognossementen, lange flesschen Kurken, breede mond dito, halve flesschen Maagbitter, beste Cognac en witte Brandewijn in kelders, halve pijpen Maderawijn en bij 't douzijn, Wittewijn, Rhijnsche dito, Seltserwater, fleschjes Zoete Olie, Kanariezaad, Hollandsche Stroop, Kinderen Speelgoed en diverse Kramerijen in soorten. (43414)

ROODE BIETWORTELEN, PROVISIEN, DRANKEN en STUKGOEDEREN, aangebragt met de gearriveerde Schepen en te bekomen bij

DEGENHARD & KRAMER.

Paramaribo den 5 November 1834.

(43412)

Er wordt te KOOP gevraagd: *een bekwame DRES-NEGER*; adres ter dezer Drukkerij. (43405)

De minderjarige PAULINA CORNELIA VOIGT vertrekt. (43413)

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.